

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται, να απαντήσετε στα εξής:

α. Ποιες από τις αιτίες που οδήγησαν στο Σχίσμα των δύο Εκκλησιών το 1054 αναφέρονται στο πρώτο παράθεμα; Σε τι είδους διαφορές με τους Λατίνους εστιάζει ο συντάκτης της επιστολής και πώς δικαιολογείται η έμφαση που δίνει σε αυτές; (μονάδες 12)

β. Ποια ήταν τα αποτελέσματα του Σχίσματος για το Βυζάντιο;

(μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Επιστολή του Μιχαήλ Κηρουλαρίου για τις διαφορές με τους Λατίνους

Πρέπει να ξέρεις ότι οι Ρωμαίοι δεν έχουν χτυπηθεί από ένα μόνο βέλος (πλάνη), δηλ. τα άζυμα, αλλά πολλά και διάφορα βέλη, που πρέπει να απομακρύνουμε. [...] Στο άγιο σύμβολο [της Πίστεως] κάνουν την ακόλουθη κακόβουλη και επικίνδυνη προσθήκη: «Και εις το Πνεύμα το άγιον, το κύριον και ζωοποιόν, το εκ του Πατρός και Υιού εκπορευόμενον».

Acta et scripta [...] de controversio ecclesiae Graecae et Latinae [...], έκδ. C. Will, Λειψία-Marburg 1861, σ. 180-182

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Για την πολιτική εξουσία (τον Αυτοκράτορα) το σχίσμα ήταν μια ήττα δεδομένου ότι διασπούσε την οικουμενική ενότητα του Κράτους. Επίσης, η επικοινωνία και η συνεργασία, οι οποίες ήταν αναγκαίες ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση δυσκολεύτηκαν πάρα πολύ μετά το σχίσμα και αντιθέτως προκλήθηκε ένα κλίμα αμοιβαίου ανταγωνισμού και αντιπάθειας.[...] Δεν είναι υπερβολή να συμπεράνουμε πως το σχίσμα, εμποδίζοντας τον συμβιβασμό της Αυτοκρατορίας της Κωνσταντινούπολης με την Δύση, άνοιξε τον δρόμο προς την πτώση της Αυτοκρατορίας. Πράγματι, το ουσιαστικότερο σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών κορυφώθηκε με τις βίαιες συμπεριφορές που εκδήλωσαν οι Λατίνοι λεηλατώντας την Κωνσταντινούπολη το 1204. Τότε, πλέον αποκαλύφθηκε πασιφανώς κάτι

που ήταν φανερό πολλούς αιώνες νωρίτερα: Ότι οι δύο Εκκλησίες αντιπροσώπευαν δύο διαφορετικούς «κόσμους».

Φειδάς Ι. Β., *Εκκλησιαστική Ιστορία – Από την Εικονομαχία μέχρι τη Μεταρρύθμιση*, τ. Β', Αθήνα 2002, σ. 168